

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6To/132/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7613010172
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 01. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Evžen Kelij
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7613010172.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu JUDr. Evžena Kelija a členov JUDr. Mareka Dudíka a JUDr. Zoltána Szalaya, v trestnej veci obžalovaného K. I. pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr.zák. a iné, na verejnom zasadnutí dňa 22. januára 2014 v Košiciach o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 9.7.2013, sp.zn. 5T/38/2013 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr.por. z a m i e t a odvolanie okresného prokurátora.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „prvostupňový súd“) zo dňa 9.7.2013, sp.zn. 5T/38/2013 bol obžalovaný K. I. oslobodený podľa § 285 písm. b) Tr.por. spod obžaloby Okresného prokurátora v Spišskej Novej Vsi zo dňa 4.3.2013, sp.zn. 1 Pv 735/2011 pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr.zák. a prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr.zák., ktorého sa mal dopustiť tak, že

dňa 23.9.2012 okolo 23.30 hod v J. v Z. D. na H. ulici, po slovnej roztržke poškodeného D. J., nar. XX.X.XXXX s iným zákazníkom, za prítomnosti viacerých hostí bezdôvodne odzadu päťou udrel do pravej časti tváre D. J., ktorému spôsobil zlomeninu čeľuste a jarmového oblúka na pravej strane tváre s posunom úlomkov a krvácaním do čeľustnej dutiny, pomliaždenie mäkkých tkanív tváre vpravo s krvnou podliatinou a krvnou podliatinou okolo prvého oka s nakrvácaním pod spojovku pravého oka a poškodenie podočnicového nervu vpravo s dobou liečenia práceneschopnosti v trvaní 29 dní,

pretože skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Tr.por. boli poškodený D. J., ako i I. N. D.T.X., pobočka I. R. C. a C. U. N., J. N. J. odkázaní s nárokmi na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Proti rozsudku podal odvolanie okresný prokurátor (ďalej len „odvolateľ“) a to bezprostredne po jeho vyhlásení do zápisnice o hlavnom pojednávaní. V písomnom odôvodnení podaného opravného prostriedku poukazuje na výpovede poškodeného D. J., ako i jeho manželky Q.. Z výpovede poškodeného vyplýva, že to bol obžalovaný, ktorý poškodeného po tom, ako poškodený buchol stoličkou o zem, udrel jedenkrát päťou do tváre. Obdobne, manželka poškodeného potvrdila, že obžalovaný udrel päťou - akoby zozadu - jej manžela, ktorého následne hodilo o stenu, zaliala ho krv a tak ho zobrala vonku z baru a po príchode policajtov bol odvezený na ošetrovanie. Ostatní vypočutí svedkovia nepotvrdili, vrátane obžalovaného, že poškodený ho chcel napadnúť stoličkou. Odvolateľ poukazuje na závery znalca a obsah znaleckého posudku MUDr. A. H., CSc. podľa ktorého zranenia poškodenému boli spôsobené pravdepodobne jedným úderom päťou silou väčšej intenzity a znalec vylúčil vznik poranenia pri vytrhávaní stoličky poškodenému z rúk. Prvostupňový súd nesprávne a to jednostranne - v prospech obžalovaného - vyhodnotil vykonané dôkazy a nedostatočne odôvodnil prečo žalovaný skutok nie je

trestným činom. Navrhol, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Obžalovaný využil svoje právo podľa § 314 Tr.por. a vo svojom vyjadrení k odvolaniu odvolateľa uvádza, že napadnutý rozsudok považuje za správny, prvostupňový súd rozhodol po vykonaní dostupných dôkazov na základe správne zisteného skutkového stavu. On tak konal odvracajúc bezprostredne hroziace nebezpečenstvo vyvolané poškodeným a jeho výpoveď, ako i jeho manželky, považuje za účelové, na viac sa obaja snažili ovplyvňovať svedkov. Poukazuje na to, že konať v nutnej obrane nie je oprávnená iba osoba priamo útokom ohrozená, ale aj ktorákoľvek iná osoba schopná útok účinne odvrátiť. Prvostupňový súd dostatočne zdôvodnil, prečo jeho konanie nepovažuje za trestný čin, keď vyslovil, že jeho konaním nebola naplnená skutková podstata žiadneho trestného činu. Navrhol, aby odvolací súd odvolanie podľa § 319 Tr.por. zamietol ako nedôvodné.

Krajský súd vykonal verejné zasadnutie v neprítomnosti poškodených, pretože boli splnené podmienky pre predmetný procesný postup v súlade s ustanovením § 294 ods.2 Tr.por.

Zástupca krajského prokurátora v konečnom návrhu na verejnom zasadnutí poukázal na nesprávny postup prvostupňového súdu, ktorý sa nedostatočne vysporiadal s výpoveďou znalca z odboru zdravotníctvo a napadnutý rozsudok je odôvodnený v duchu iného ustanovenia, než bol obžalovaný oslobodený. V prípade útoku poškodeného tam bolo viacej osôb, ktoré mohli zareagovať. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie.

Obžalovaný K. I. v konečnom návrhu na verejnom zasadnutí opätovne prehlásil, že sa necíti byť vinným zo spáchania žalovaného skutku, motívom jeho konania bola snaha o ochranu zdravia zákazníkov, vrátane vlastného, ale nie úmysel spôsobiť poškodenému zranenia, ktorý je agresívny aj v triezvom stave.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 315 Tr.por.) skôr, než začal plniť svoju preskúmvaciu povinnosť podľa § 317 Tr.por. zisťoval, či odvolanie je prípustné, či bolo podané včas a oprávnenou osobou a či nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania, avšak z obsahu spisového materiálu zistil, že odvolanie je prípustné (§ 315 ods.1 Tr.por.), bolo podané včas - v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento opravný prostriedok podať (§ 309 ods.1 Tr.por.), oprávnenou osobou (§ 307 ods.1, ods.2 Tr.por.) a nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania.

Krajský súd potom pri rozhodovaní o odvolaní odvolateľa postupoval v zmysle ustanovenia § 317 ods. 1 Tr.por. a preskúmal tak zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, proti ktorému podal odvolateľ odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, pričom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané neprihliadol, nakoľko by neodôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr.por.

Podľa § 2 ods. 10 Tr.por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstaráť dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr.por., orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo, i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Ako vyplýva z obsahu spisového materiálu, prvostupňový súd vykonal všetky dostupné dôkazy a to výsluchmi obžalovaného K. I., poškodeného D. J., svedkov Q. J., X. U., D. H., K. K., K. F. a E. S., znalca z odboru zdravotníctvo - odvetvie chirurgia MUDr. A. H., CSc., ako i prečítaním listinných dôkazov, na základe ktorých náležite zistil skutkový stav.

Pokiaľ ide o skutkové zistenia prvostupňového súdu - vo vzťahu k prejednávánemu rozhodnutiu, tieto podľa názoru odvolacieho súdu majú oporu vo vykonaných dôkazoch, na ktoré sa prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozsudku odvolal, a tieto sú podrobne rozobrané v jeho odôvodnení, a nakoľko sa odvolací súd so zisteniami prvostupňového súdu plne stotožňuje, odkazuje v ďalšom i na správne dôvody v ňom uvedené.

Prvostupňový súd v odôvodnení oslobodzujúceho rozsudku - v súlade s ustanovením § 165 ods.2 Tr. por. - riadne, logicky a presvedčivo vyložil, ktoré skutočnosti mal za preukázané, o aké dôkazy sa pri svojom rozhodovaní oprel, a akými úvahami sa spravoval pri ich hodnotení tak jednotlivo, ako aj vo vzájomných súvislostiach. Odvolací súd po splnení prieskumnej povinnosti zistil, že vo veci boli vykonané všetky dostupné a potrebné dôkazy pre náležité zistenie skutkového stavu a tieto aj správne vyhodnotené v súlade s ustanovením § 2 ods.12 Tr. por.

Odvolací súd tak nemal pochybnosti o správnosti výroku v oslobodzujúcom rozsudku, preto že tento zodpovedá výsledkom vykonaného dokazovania na hlavných pojednávaniach.

Reagujúc - pre úplnosť - aj na dôvody odvolania odvolateľa zvyrazňuje najmä nasledovné.

Odvolateľ v odvolaní jednostranne poukazuje na dôkazy, ktoré svedčia iba v neprospech obžalovaného, naopak, dôkazy ako výpovede svedkov a aj listinné dôkazy svedčiace v jeho prospech, opomína.

Pokiaľ sa týka vyjadrenia intervenujúceho prokurátora na verejnom zasadnutí, že napadnutý rozsudok je odôvodnený v duchu iného ustanovenia než bol obžalovaný oslobodený, odvolací súd nedospel jednoznačne k takému záveru (aj keď by niektoré kusé formulácie v odôvodnení napadnutého rozsudku mohli k tomu zväzdať).

Odvolací súd zvyrazňuje, že vykonaným dokazovaním bolo - a to jednoznačne - preukázané, že to bol obžalovaný, ktorý udrel poškodeného päťou do tváre a spôsobil mu tak zistené poranenia.

Avšak, podľa ustanovenia § 25 Tr.zák. o nutnej obrane, čin ináč trestný, ktorým niekto odvracia priamo hroziaci alebo trvajúci útok na záujem chránený Trestným zákonom, nie je trestným činom. Nejde o nutnú obranu, ak obrana bola celkom zjavne neprimeraná útoku, najmä k jeho spôsobu, miestu a času, okolnostiam vzťahujúcim sa k osobe útočníka alebo k osobe obrancu. Ten, kto odvracia útok spôsobom uvedeným v odseku 2, nebude trestne zodpovedný, ak konal v silnom rozrušení spôsobenom útokom, najmä v dôsledku zmätku, strachu alebo zľaknutia.

Základnou podmienkou nutnej obrany je, aby sa odvracal útok, ktorým je úmyselné alebo nedbanlivostné ľudské konanie. Útok musí priamo, teda bezprostredne hroziť alebo trvať a preto nejde o nutnú obranu vtedy, keď útok už fakticky skončil alebo kde napadnutý reaguje na útok takým spôsobom, že útok v skutočnosti odpláca a nie odvracia. Teda v tých prípadoch, kedy po skončení útoku sám napadnutý prejde do útoku s úmyslom vysporiadať sa s útočníkom, od ktorého už nebezpečenstvo nehrozí. V takom prípade je občan trestne zodpovedný, ale len za následok, ktorý zavinene spôsobil touto časťou svojho konania - teda pri odplácaní útoku. U nutnej obrany, pri splnení vyššie citovaných zákonných podmienok, sa nevyžaduje primeranosť obrany v zmysle úplnej úmernosti (proporcionality) medzi významom ohrozeného spoločenského vzťahu a vzťahu dotknutého obranou. Ak má byť nutná obrana úspešná, môže a niekedy aj musí napadnutý použiť intenzívnejšie konanie alebo účinnejšie prostriedky než použil útočník. Nesmie ale ísť o konanie alebo prostriedky celkom zjavne neprimerané povahe a nebezpečnosti útoku.

Pri posudzovaní primeranosti obrany a útoku treba v zmysle citovaného ustanovenia o nutnej obrane brať do úvahy intenzitu oboch akcií, ako aj škodu, ktorá hrozila z útoku a škodu spôsobenú v obrane. Škoda spôsobená v obrane môže byť väčšia ako škoda, ktorú útočník spôsobil napadnutému alebo ktorá hrozila z jeho útoku. Nesmie však byť medzi nimi celkom zjavný nepomer. Skutočnosť, že si niekto pripraví na obranu proti hroziacemu a očakávanému útoku zbraň, nevylučuje záver, že ide o nutnú obranu. Pritom občan má právo výberu, či sa útoku vyhne inak než použitím obrany (napr. útekom) alebo sa rozhodne brániť, lebo nikto nie je povinný ustupovať pred neoprávneným útokom na záujmy chránené Trestným zákonom, ale má naopak právo použiť proti takému útoku obranu, ktorá

nie je celkom zjavne neprimeraná povaha a nebezpečnosti útoku. Riziko vyvolané útokom má znášať útočník. Ako vyplýva z listinných dôkazov (pripojený trestný spis, priestupkové spisy a rozhodnutia), tieto dostatočne charakterizujú osobu poškodeného.

Ak na druhej strane nutná obrana prekročí medze, ktoré stanovuje zákon, ide o vybočenie z medzí nutnej obrany (exces). Takéto konanie sa právne posúdi podľa skutkovej podstaty, ktorej znaky boli naplnené. Prirodzene, súd na vybočenie z medzí nutnej obrany prihliada a nesplnenie všetkých podmienok nutnej obrany môže byť tiež pri výmere trestu hodnotené ako poľahčujúca okolnosť - § 36 písm. i) Tr.zák.

Na základe uvedeného dospel i odvolací súd k záveru, že konanie obžalovaného bolo možné posúdiť ako konanie v nutnej obrane, nakoľko obrana bola celkom zjavne primeraná útoku (ako útočný predmet bola použitá stolička), kedy obžalovaný reagoval na útok poškodeného zisteným spôsobom v čase, kedy útok začal, teda ešte trval.

V prípade, ak sa skutkový dej uvedený v obžalobe síce stal, avšak nie je trestným činom v dôsledku okolností vylučujúcich protiprávnosť činu, bolo potrebné postupovať v zmysle § 285 písm. b) Tr. por., teda tak, ako v tomto prípade. Tu nenaplnenie znakov skutkovej podstaty žalovaných trestných činov spočíva v absencii subjektívnych znakov.

Preto krajský súd ako odvolací súd na základe vyššie zistených skutočností dospel k záveru, že oslobodzujúci rozsudok okresného súdu ako súdu prvého stupňa je vecne správny a zákonný vo svojom výroku, a preto postupom podľa ustanovenia § 319 Tr.por. odvolanie okresného prokurátora zamietol ako nedôvodné.

Poučenie:

Proti uzneseniu sťažnosť nie je prípustná (§ 185 ods. 2 Tr.por.).